

**AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS****Autoriteit Persoonsgegevens**Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
Hoge Nieuwstraat 8, 2514 EL Den Haag

autoriteitpersoonsgegevens.nl

De Minister van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAGDatum
8 mei 2023

Ons kenmerk

Uw brief van
20 februari 2023

Uw kenmerk

Onderwerp
Advies over het conceptwetsvoorstel alcoholmeter

Geachte mevrouw Yeşilgöz-Zegerius,

Bij brief van 20 februari 2023 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), geraadpleegd over het concept voor de wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met de introductie van de Alcoholmeter als controlemiddel om toezicht te houden op de naleving van een alcoholverbod (Alcoholmeter) (hierna: het concept).

De AP heeft gezien of de verwerking van persoonsgegevens in het concept strookt met het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (EU), de algemene rechtsbeginselen van de EU, de AVG en het overige relevante recht, waarbij voldoende aannemelijk moet zijn gemaakt dat onder meer voldaan wordt aan het evenredigheidsbeginsel, doordat:

- het concept geschikt is om de nagestreefde doelstelling van algemeen belang of de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen te verwezenlijken (1. geschiktheid);
- het doel niet redelijkerwijs even doeltreffend kan worden bereikt op een andere wijze, die de grondrechten van de betrokkenen minder aantast (2. subsidiariteit);
- de inmenging niet onevenredig is aan dat doel, wat met name een afweging impliceert van het belang van het doel en de ernst van de inmenging (3. proportionaliteit)
- het concept voldoende duidelijk en nauwkeurig is over de reikwijdte en in de toepassing voorspelbaar is (4. rechtszekerheid);
- het concept voldoende aangeeft in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden persoonsgegevens kunnen worden verwerkt, en aldus waarborgt dat de inmenging tot het strikt noodzakelijke wordt beperkt (5. inhoudelijke en procedurele waarborgen); en

Datum

8 mei 2023

Ons kenmerk

- het concept verbindend is naar nationaal recht (6. grondwettigheid).

De AP heeft bezwaren tegen het concept die zich met name richten op (de onderbouwing van) de aspecten (5.) inhoudelijke en procedurele waarborgen, (3.) proportionaliteit en (4.) rechtszekerheid en adviseert de procedure niet voort te zetten, tenzij deze bezwaren zijn weggenomen.

Strekking van het concept

Aan een verdachte of veroordeelde kan (onder bepaalde voorwaarden) een verbod op het gebruik van verdovende middelen of alcohol worden opgelegd. Op dit moment kan de naleving van dit verbod worden gecontroleerd door middel van een bloed- of urineonderzoek. Het concept stelt voor dat de naleving ook kan worden gecontroleerd 'door gebruikmaking van een technisch hulpmiddel waarbij metingen via het huidoppervlak plaatsvinden'. Het concept introduceert in dit kader specifiek de alcoholmeter.

De alcoholmeter is een enkelband die alcoholinname meet via transpiratie op het huidoppervlakte. De meetresultaten worden met een willekeurig uniek nummer via een basisstation en modem doorgestuurd naar de fabrikant SCRAM in de Verenigde Staten (VS). Na analyse rapporteert SCRAM de meetresultaten in het portal SCRAMNET. Medewerkers van de reclassering en de Dienst Vervoer en Ondersteuning hebben hiertoe toegang. Alleen de reclassering kan het willekeurige unieke nummer herleiden tot een IRIS-nummer¹ en daarmee tot een natuurlijk persoon.²

Advies

Doorgifte persoonsgegevens aan derde land (inhoudelijke en procedurele waarborgen)

De meetresultaten van de alcoholmeter worden (gepseudonimiseerd) doorgestuurd naar de fabrikant SCRAM in de VS. Doorgifte van persoonsgegevens aan een derde land, zoals de VS,³ is alleen mogelijk op basis van:

1. een adequaatheidsbesluit⁴;
2. passende waarborgen⁵;
3. binding corporate rules (BCR)⁶ of
4. specifieke uitzonderingen^{7,8}.

Op dit moment bestaat er geen geldig adequaatheidsbesluit voor doorgifte van persoonsgegevens aan de VS. Uit het concept of de toelichting blijkt niet op welke andere grond voor doorgifte aan derde landen van toepassing is.

¹ Het IRIS-nummer is het interne nummer van een cliënt in het registratiesysteem van de reclassering.

² Memorie van toelichting, p. 8.

³ Derde landen zijn alle landen buiten de Europese Unie, met uitzondering van de landen in de Europese Economische Ruimte. Dit zijn Noorwegen, Liechtenstein en IJsland.

⁴ Artikel 45 van de AVG.

⁵ Artikel 46 van de AVG.

⁶ Artikel 47 van de AVG.

⁷ Artikel 49 van de AVG.

⁸ Artikel 44 van de AVG.

Datum
8 mei 2023

Ons kenmerk

De AP adviseert om geen persoonsgegevens door te geven naar een bedrijf in de VS totdat een geldig adequaatheidsbesluit van toepassing is, of wordt aangetoond dat er een andere geldige grond voor doorgifte van toepassing is.

False positive uitslagen (proportionaliteit)

Er hebben pilots met de alcoholmeter plaatsgevonden. Uit de toelichting blijkt dat het percentage dragers waarbij tijdens een pilot alcoholgebruik was gedetecteerd (29%) hoger lag dan het percentage dragers dat aangaf alcohol te hebben gedronken (24%). Zo'n false positive uitslag kan een zeer ernstige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene maken, zoals het omzetten van een voorwaardelijke gevangenisstraf in een onvoorwaardelijke. Een (kans op een) false positive uitslag, zonder volledig betrouwbare hercontrole op alcoholinname als de betrokkene de inname ontkent, is daarom niet proportioneel.

De toelichting merkt op dat een false positieve uitslag volgens de opgave van de fabrikant vrijwel onmogelijk is.⁹ Daarnaast verwijst een voetnoot in de toelichting naar twee onderzoeken naar de validiteit en betrouwbaarheid, zonder de resultaten van deze onderzoeken weer te geven en te betrekken in de onderbouwing.¹⁰ Een enkele opgave van de fabrikant dat een false positive uitslag 'vrijwel onmogelijk' is, is niet afdoende om te kunnen concluderen dat de alcoholmeter geen verkeerde uitslag kan geven.

De AP adviseert om in de toelichting aan te tonen dat de alcoholmeter geen false positive uitslag kan geven, dan wel een volledig betrouwbare hercontrole op alcoholinname te waarborgen.

Specificeren persoonsgegevens (rechtszekerheid)

Volgens de toelichting bevat de alcoholmeter een alcoholsensor en een sensor die de huidtemperatuur detecteert.¹¹ Uit het concept of de toelichting blijkt niet of het exacte alcoholpromillage wordt geregistreerd en verstrekt, of alleen het gegeven dat er al dan niet alcohol is gebruikt. Ook blijkt niet of de exacte huidtemperatuur wordt geregistreerd en verstrekt.

De AP adviseert uit het oogpunt van rechtszekerheid om de persoonsgegevens die worden verwerkt concreet en limitatief in het concept te benoemen en in de toelichting te onderbouwen.

Werklast AP

De AP merkt op dat het concept naar verwachting niet zal nopen tot extra inzet door de AP.

⁹ Memorie van toelichting, p. 4-5.

¹⁰ Memorie van toelichting, voetnoot 6, p. 5.

¹¹ Memorie van toelichting, p. 3.

AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

Datum
8 mei 2023

Ons kenmerk

Openbaarmaking van het advies

De AP is voornemens dit advies niet eerder dan na vier weken openbaar te maken op de website www.autoriteitpersoonsgegevens.nl. Behoudens tegenbericht gaat zij ervan uit dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

 voorzitter

